

A Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság
45. Pf. 635.735/2013/7.

A Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság adr. Dantesz Péter ügyvéd (1034 Budapest, Zápor u. 23. fszt.2.) által képviselt [REDACTED]

[REDACTED] felperesnek – a [REDACTED] által képviselt Erste Bank Zrt. (1138 Budapest, Népfürdő u. 24-26.) alperes ellen szerződés érvénytelensége iránt a Pesti Központi Kerületi Bíróság előtt 9.P.86.129/2013. számon indított perében 2013. április 17. napján hozott 3. sorsz. ítélet ellen az alperes részéről 4. sorsz. alatt előterjesztett és Pf. 4. alatt kiegészített fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A másodfokú bíróság az első fokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a bíróság az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 215,900 Ft (kétszázötven ezer kilencszáz) Ft másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az első fokú bíróság ítéletében megállapította, hogy a felek között 2008. [REDACTED] napján [REDACTED] számon létrejött kölcsön szerződés, [REDACTED] számon létrejött jelzálogjog szerződés, valamint a [REDACTED] számú közjegyzői okiratba foglalt tartozáselismerő nyilatkozat semmis. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 431.800 Ft perköltséget, és az államnak külön felhívásra 408.000 Ft eljárási illetéket.

Az alperes fellebbezésében kérte, hogy a másodfokú bíróság az első fokú bíróság ítéletét változtassa meg és a keresetet utasítsa el.

Arra hivatkozott, hogy az első fokú bíróság tévesen értelmezte a Hpt.213. § (1) bekezdés d) pontját, amikor a szerződés érvénytelenségét azon okból mondta ki, hogy az nem tartalmazza, hogy mely tőke –és pénzpiacok változásához köti a szerződés az egyoldalú szerződésmódosítás lehetőségét, milyen mértékű változás a feltétele az egyoldalú szerződésmódosításnak, és a szerződéses kamat milyen mértékű változását eredményezi, illetőleg a banki forrásköltségek vonatkozásában megállapított feltétel kizárólag az alperes érdekkörében felmerülő olyan változás, mely afelperes számára beláthatatlan és átláthatatlan.

Ezen körülmények ugyanis a Kúria 2/2012. (XII.10) PK véleményében (PK. vélemény) a szerződések tisztességességének körébe tartoznak, mely kritériumok nem azonosak a Hpt. 213. § (1) bekezdés d) pontjában megkövetelt részletes meghatározás követelményével. A Hpt. 213. § (1) bekezdés d) pontját nem lehet a tisztességtelenség fogyasztói szerződésekben érvényesülő szigorúbb szankciójának tekinteni. Ez egyrészt ellentétes lenne a PK véleményben kifejtettekkel, mely szerint a fogyasztói szerződésekben az egyoldalú szerződésmódosítási jog kikötésének esetleges tisztességtelensége önmagában nem eredményezi a teljes szerződés semmisségét. Utalt továbbá a BH.2012.247. eseti döntésre is, melyben a Kúria szintén különbséget tett a Hpt. 213. § (1) bekezdés d) pontja és a tisztességtelenség között, amikor kimondta, hogy a törvényhely szerinti semmisség nem állapítható meg, ám a tisztességtelenség ettől függetlenül vizsgálható.

Nem fogadható el a Hpt. 210. § (3) bekezdése és a Hpt. 213. § (1) bekezdés d) pontja történeti elemzése alapján az a magyarázat sem, hogy az utóbbi fogyasztóvédelmi okokból kötne súlyosabb szankciót a nem kellően részletes szerződéses szabályhoz, tehát a fogyasztóknál a teljes semmisség, míg egyéb ügyfeleknél csupán részleges érvénytelenség lenne a jogkövetkezmény. A Hpt. 210. § (3) bekezdését a 2009. évi XIII. törvény 8. § (1) bekezdése 2009. augusztus 1-i hatállyal ugyanis úgy módosította, és ezen időponttól már csak a fogyasztókkal kötött szerződésekre vonatkozik, míg a Hpt. 213. § (1) bekezdés d) pontja nagyjából azonos tartalommal maradt hatályban. A két jogszabályhely közötti különbség ezért nem az alanyi körben keresendő.

A Hpt. 213. § (1) bekezdése - és ezen belül a d) pont- lényegében a fogyasztási kölcsön szerződés legalapvetőbb tartalmi kellékeit sorolja fel, és ezen okokból akkor lehet a szerződés érvénytelenségét megállapítani, ha az egyértelmű kellékhányban szenved. Az egyoldalú kamatemelést szabályozó szerződési kikötés tartalmi vizsgálatára azonban e körben nem kerülhet sor. Azt már a Hpt. 210. § (3) bekezdése alapján illetve a mögöttesen a jóhiszeműség és tisztesség polgári jogi alapelvei mentén kell elvégezni. Ha pedig ez alapján az egyoldalú kamat és költségemelés szerződéses szabályai e vizsgálat alapján nem megfelelőek, annak jogkövetkezménye nem a teljes szerződés érvénytelensége, hanem csupán adott részében semmis, azaz az erre alapított emelések nem hatályosak. Az ezzel ellentétes értelmezés arra vezet, hogy amennyiben a kölcsönszerződés egyáltalán nem tartalmaz rendelkezést a kamat díjak és költségek egyoldalú emelése vonatkozásában, akkor a kezdeti díjak és költségek megváltoztatására nincs lehetőség, de ha a szerződésben található erre vonatkozó rendelkezés csak az nem kellően részletes, akkor az egész szerződést érvénytelennek kell tekinteni.

Mindezek alapján a Hpt. 213. § (1) bekezdés d) pontjára vonatkozó semmisségi ok csak akkor hívható fel, ha a hitelszerződés nem tüntet fel valamely olyan körülményt, amely külön szerződéses kikötés nélkül is képes megváltoztatni a fogyasztó fizetési terhét. Azaz, ha kimondja ugyan, hogy a kölcsön változó kamatozású, illetve a költségek összege is változhat, de nem tartalmaz rendelkezést arra, hogy ez a változás mikor, milyen aktussal, és mindek következtében állhat elő. Ha azonban a szerződés minden olyan körülményt tartalmaz, amely miatt a hiteldíj megváltozhat, akkor a szabályozás ebből a szempontból kellően részletes. Ellentétes esetben ellentmondás állna fenn a Hpt. 210. § (3) bekezdése és a 213. § (1) bekezdés d) pontja között, és nem lehetne állást foglalni arról, hogy a nem kellően részletezett kamatemelési jog részleges vagy teljes semmisséget eredményez. Ez pedig a jogbiztonság alkotmányos alapelvét sérti.

Kiemelte továbbá, hogy a szerződésben megjelölt okok a tőke- és pénzügyi kamatlábak változása, és a bank forrásköltségeinek változása – fogalmát a 275/2010. (XII.15) Korm. rendelet is használja anélkül, hogy annak tartalmát definiálná. A konkretizálás szintje tehát még a jogszabályban sem haladja meg a szerződésben foglalt szintet. A kormányrendeletből sem állapítható meg, hogy milyen mértékű kamatemelésre kell számítani a bankközi pénzügyi kamatlábak megváltozása esetén, pusztán egy evidensnek tekinthető felső határt szab, azzal, hogy a kölcsön kamatára tényleges hatást gyakorló kamatemelések vehetők figyelembe. Ez azonban érdemben semmilyen többletet nem tesz hozzá az alperes által megfogalmazott feltételekhez.

Hivatkozott e körben arra is, hogy a kormányrendelet szabályai nem zárják ki, hogy azoktól a pénzügyi intézet a fogyasztók javára eltérjen, azaz az oklista kogenciája ennyiben relatív. Teljes mértékben megfelel e rendelet előírásainak, ha a pénzügyi intézet az abban megjelölt feltételek közül kizárólag a bankközi pénzügyi kamatlábak emelkedését jelöli meg, azaz ez képezi az oklista egyetlen elemét. Ebben az esetben a szerződésnek nem kellene megismételnie az 1. § (3) –(6) bekezdésében foglaltakat, mert e rendelkezések ez esetben nem lennének értelmezhetők. Ez a szabályozás tehát megfelel kormányrendelet szabályainak, következésképpen meg kell, hogy feleljen a Hpt. 213. § (1) bekezdés d) pontjának is.

Ezen okból tehát a szerződés III.3. pontját sem szabad nem kellően részletesnek tekinteni különös figyelemmel arra is, hogy a jogszabály megalkotására kifejezetten fogyasztóvédelmi okokból került sor, a szerződéskötést követően két évvel.

Az árfolyamrész kapcsán arra az esetre, ha a másodfokú bíróság annak megítélése körében nem osztaná az első fokú bíróság álláspontját kiemelte, hogy a jelen szerződés rendelkezései alapvetően eltérnek a Kúria által 2013. július 4. napján kihirdetett közbenső ítéletének alapjául szolgáló jogviszony tartalmától. Az ÁSZF IV.3. pontja szerint ugyanis az adós valamennyi fizetési kötelezettség CHF-ben teljesítendő, s csak akkor kerül szóba a konverziós deviza eladási árfolyam alkalmazása, ha az adós ettől eltér. Az adósnak devizaszámlát kellett volna fenntartania, melynek költségeit az alperes a THM számítása során költségként figyelembe vette. Nem érinti ezt a tényt az, hogy az adós a beszédési megbízásban forintszámlát jelölt meg, mert ez nem gátja annak, hogy az adós a forintszámlát megszüntessen és a szerződés teljesítése érdekében a későbbiekben devizaszámlát nyisson. Ez tehát az adós befolyása alatt áll, a döntés az ő érdekkörébe esik. A devizában való törlesztés lehetőségét támasztja alá a szerződés IV.7. pontja is. A lehetőség tényleges fennálltának bizonyítására pedig csatolta a Fővárosi Törvényszék előtt folyó 29.G.41.208/2013. számú ügy alapjául szolgáló keresetlevelet és a 8. sorsz. jegyzőkönyvet. Mindezekre figyelemmel az eladási vételi árfolyam közötti különbség nem elválaszthatatlan a kölcsöntől, ezért a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontja nem alkalmazható rá.

A semmisségi okok orvoslása kapcsán kiemelte, hogy jogalkotó mind a törlesztési árfolyam terén, mind a hiteldíj megváltoztathatósága terén módosította a felek közötti jogviszonyt, és a felek ennek figyelembe vételével folytatták a teljesítést. A jogalkotó nem csupán hatályon kívül helyezte a semmisség jogszabályi alapját jelentő Hpt. 213. §-át hanem a Ptk. 226. § (2) bekezdésében foglalt lehetőséggel élve tevőlegesen avatkozott be a felek közötti jogviszonyba. Ezért vizsgálendő, hogy ezzel nem küszöbölte-e ki a semmisségi okot.

A Hpt. 200/A § és a 234. /A § (1) bekezdés a) pontjára figyelemmel 2010. december 12-e után az árfolyamrés 0. A jogalkotó célja e rendelkezéssel az indokolatlanul magas költségek csökkentése volt. E rendelkezés tehát a fogyasztói érdeksérelm kiküszöbölésére irányul. Ezzel 2010. december 12. utáni időszakra a semmisségi ok orvoslást nyert. Azaz a semmisség jogkövetkezményeit is csak az orvoslás időpontjáig lehet levonni. A jelen esetben a felperes a Ptk. 239/A §-ra alapítottan megállapítási petitumot terjesztett elő annak érdekében, hogy az adott szerződésből a felekre nézve jogok és kötelezettségek nem keletkeznek. A per tárgya tehát a jogviszony egésze. A jogszabályváltozás folytán azonban szóba sem jöhet, hogy az adott szerződésre a jövőben jogokat alapítani nem lehet. Így az a kereset mely annak megállapítására irányul, hogy a szerződés jelenleg is semmis, alaptalan. Mivel legfeljebb azt lehetne megállapítani, hogy a szerződés a jogszabályokban megjelenő orvoslásig semmis volt, a jogvéde érdek megléte kétségessé válik, s a keresetet már csak ezen okból is el kell utasítani. Ugyanilyen megállapítások tehetők a Hpt. 213. § (1) bekezdés d) pontja esetében is. 2010. december 19. napjától ugyanis csak a kamat, és csak a 275/2010.(XII.15.) Korm. rendeletben említett feltételek esetén változtatható meg. A kikötés célja nyilvánvalóan a jövőre nézve kizárja az egyoldalú szerződésmódosításokkal kapcsolatos jogviták lehetőségét. Az érvénytelenség oka tehát az ezt követő időszakra nézve elhárult.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében kérte, hogy a másodfokú bíróság az első fokú bíróság ítéletét hagyja helyben. Arra hivatkozott, hogy az első fokú bíróság érdemben helytálló döntést hozott.

A Ptk. 528. § (3) bekezdése értelmében a bankhitel és kölcsönszerződésre vonatkozó részletes szabályokat külön jogszabály tartalmazza. Ez a 1996. évi CXII. törvény. (Hpt) , mint lex speciális. A Hpt. 210. § (2) (3) bekezdése a pénzügyi és kiegészítő pénzügyi szolgáltatásra vonatkozó szerződések általános szabályait tartalmazza. Ezen belül külön csoportot alkotnak a fogyasztási lakossági kölcsönszerződések, melyekre a jogalkotó külön szabályokat alkotott. Ezeket tartalmazza a Hpt.213. § (1) bekezdése. Ezért a Hpt. 210. § (3) bekezdését nem lehet e szabályok értelmezéseként, annak alárendelve értelmezni. A fogyasztóvédelmi okokból azonban e szabályok szigorúbbak az általános szabályoknál. A Hpt. 213. § (1) bekezdés d) pontja imperatív közjogi norma, mely a fogyasztók védelme érdekében feltétlen érvényesülést kíván. Amennyiben tehát e körülmények fennállnak, a teljes szerződés semmissége megállapítható. Ettől eltér a szerződési kikötés tisztességtelenségének fogalma. A kikötés tisztességtelensége akkor valósul meg, ha az általános szerződési feltétel a tisztesség és jóhiszeműség elvének sérelmével a fogyasztó hátrányára megbontja a szerződéses egyensúlyt. A felperes azonban a jelen esetben keresetét nem erre alapította.

A Hpt. 213.§ (1) bekezdés d.) pontja rendelkezésének a szerződés csak akkor tesz eleget, ha a fogyasztó számára megállapítható, hogy a hiteldíja miként és milyen mértékben változik. A részletes meghatározás olyan körülírást jelent, melynek alapján a fogyasztó a hiteldíj változásának szabályait világosan értelmezni tudja, reálisan mérlegelheti, hogy a kötelezettségét tudja-e teljesíteni. A szerződés e feltételnek nem felel meg. A szerződés III.3. pontjában megfogalmazott két fogalom általános és behatárolhatatlan, tetszőlegesen értelmezhetők, a bank a kamatlábat bármikor tetszése szerint módosíthatja. A szerződés nem értelmezi a tőke és pénzügyi kamatlábak változását, nem állapítható meg, hogy mely kamatlábaknak kell megváltoznia ahhoz, hogy a kamat emelhető legyen, és nem állapítható meg az sem, hogy mi a helyzet akkor, ha a kamatlábak mozgása ellentétes irányú. A megfogalmazás a fogyasztót érdemi tájékoztatással nem látja el, a változások nyomán követésére képtelen. A bank forrásköltségeinek változása ugyancsak értelmezhetetlen, azokat csak a bank ismerheti meg, a fogyasztó nem. Ezért a bank erre hivatkozással a kamatot tetszés szerint emelheti. A szerződés ezen rendelkezése azért is elégtelen, hogy a törvény a hiteldíj megváltoztatásának szabályait követeli meg, a kamat pedig, bár a hiteldíj része, nem azonos azzal. A szerződés mellékletének III.IV. és V. pontjából megállapítható, hogy a kamaton felül egyéb díjak is a hiteldíj részét képezik, melynek megváltoztatása feltételeit a szerződés nem tartalmazza.

Téves az alperes 275/2010. (XII.15) Korm. rendeletre való hivatkozása is. A szerződés érvénytelenségi okának ugyanis a szerződéskötés időpontjában kell fennállnia, ezért az érvénytelenség vizsgálatakor a bíróságnak az ez időpontban fennálló tényeket és jogszabályi környezet figyelembevételével kell eljárnia. A szerződéskötés időpontjában pedig a perbeli szerződésre vonatkozó szabályokat a Hpt. tartalmazta. Az érvelés azonban jogdogmatikailag is téves. A Kormányrendelet ugyanis a pénzügyi kölcsönök nyújtására irányuló szolgáltatások általános szabályait tartalmazza, míg a perbeli kölcsönszerződés ezen belül egy sajátos alanyi kört érintő, fogyasztási lakossági kölcsönszerződés, melyre ettől eltérő, a Hpt. 213. § -ban foglalt rendelkezéseket kell alkalmazni.

A Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontja körében kiemelte, hogy a költségek éves %-os mértékének feltüntetése a szerződés kötelező eleme. Közömbös, hogy a költség mely okból merült fel. A perbeli szerződés esetén a költség abból adódik, hogy az alperes különmű forint, CHF árfolyamot alkalmaz, ez pedig olyan költséget eredményez, melyet a felperes havi rendszerességgel megfizetett. A THM kiszámítása forintfizetések alapján történt, devizakonverzió nem volt, a folyósítás és törlesztés egyaránt forintban történt. Ehhez képest az alperes által hivatkozott körülmények irrelevánsak. Valótlan az alperes hivatkozása arra, hogy a szerződés a CHF-ben való törlesztésre vonatkozó jogosultságot tartalmazott, másrészt az alperes a felperest erről lehetőségről és annak hiányában fizetendő többletköltségről nem tájékoztatta. Ez a szerződés érvénytelenségét eredményezi. Hivatkozott e körben a Európai Unió Bíróságának 2013. május 30. napján kelt C-397/11. számú határozatára. Ennek alapján a bíróság a szerződés érvénytelenségét akkor is észlelheti, ha a jogvita nem a kikötés tisztességtelenségéből adódik. Ezért kérte, hogy a másodfokú bíróság hivatalból észlelje a szerződés Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontja szerinti semmisségét.

A Ptk. 239/A §-ára vonatkozó hivatkozás kapcsán kiemelte, hogy az e jogszabályhelyhez fűződő indokolás szerint e jog eljárásjogi korlátozásmentes alanyi jog, melyet a jogalkotó az új Ptk. 6:108. § (2) bekezdésében is biztosít a jogalanyok számára. A jelen perben a felperes a jogkövetkezmények levonását nem kérte. Az alperesnek e körben viszontkeresete nem volt. Ez már önmagában is kizárja az alperesi kérelem teljesíthetőségét. Az orvoslás azonban érdemben is kizárt. A Ptk.237.§ (1) bekezdése szerint az érvénytelenség esetén a szerződéskötés előtt fennálló helyzetet kell helyreállítani. A Ptk. 237. § (2) bekezdésében foglalt szabály ehhez képest másodlagos. A jelen esetben azonban a Ptk. 237. § (1) bekezdésének alkalmazása nem kizárt. A Hpt. 213. § -ban foglalt szigorúbb szabályok miatt sincs lehetőség az alperes által állított vegyes jogalkalmazásra. Az adott szerződéstípusra irányadó jogszabály az orvoslás lehetőségét kizárja. Nem kizárt ugyanis, hogy azonos szintű jogszabályok a Ptk-tól eltérő szabályokat fogalmazzanak meg. A Hpt. -ben szabályozott fogyasztási lakossági kölcsönszerződések esetén fellépő semmisség szabályai és jogkövetkezményei is eltérnek. Orvoslásra a Hpt. nem ad lehetőséget. A perbeli szerződés hibája azonban a Ptk. alapján is orvosolhatatlan. A bíróság ugyanis nem állapíthatja meg azokat a körülményeket, melyek alapján az alperes a hiteldíj módosítására lenne jogosult. Továbbá a vételi és eladási árfolyam közti különbséget, mint költséget a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontja szerint éves százalékos mértékben kell a szerződésben feltüntetni, melyre adat nem áll rendelkezésre.

Előjáróban a másodfokú bíróság kiemeli, hogy nem érintette fellebbezés az első fokú bíróságnak a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontjára alapított kereseti kérelem kapcsán elfoglalt álláspontját, ezért az ítéletet a másodfokú bíróság kizárólag a Hpt. 213. § (1) bekezdés d) pontjára alapított kereset körében bírálta felül.

A fellebbezés nem alapos.

A másodfokú bíróság a fellebbezett körben első fokú bíróság érdemi döntésével és annak az ítéletben kifejtett indokaival egyetértett, ezért az első fokú bíróság ítéletét helyes indokokra visszautalással hagyta helyben a Pp. 253. § (2) bekezdése és a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján.

A fellebbezésben felhozott indokokra figyelemmel emeli ki a másodfokú bíróság, hogy a felperes a keresetében a Ptk. 239/A § (1) bekezdésében foglaltak szerint kizárólag a felek közötti kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítását kérte, az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonását azonban nem.

Azt, hogy az adott szerződés érvénytelen-e, a bíróságnak a szerződéskötés időpontjában hatályos rendelkezések alapulvételével kell megállapítania. A szerződés érvényességének megítélése körében semmilyen jelentősége nincs annak, hogy a felek jogviszonyára irányadó jogszabályok a szerződéskötést követően miként módosultak. Annak vizsgálata pedig, hogy az utóbb bekövetkezett jogszabályváltozások az érvénytelenség okát megszüntették-e, és ezért helye lehet-e az érvénytelen szerződés érvényessé nyilvánításának, az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonása körébe tartozó kérdés, s ezért nem képezi a jelen eljárás tárgyát. S nyilvánvalóan nem teheti kétségessé a felperes megállapítási kereset előterjesztéséhez fűződő jogvéde érdekeinek fennálltát. Ezért az első fokú bíróság minden tekintetben helytállóan jár el akkor, amikor a keresetet a szerződéskötés időpontjában hatályos jogszabályi rendelkezések alapulvételével bírálta el.

Az alperes a fellebbezésében helytállóan utalt arra, hogy a Hpt. 213. § (1) bekezdés – és ezen belül a d) pont a fogyasztási kölcsönszerződések alapvető tartalmi kellékeit sorolja fel s ezért a bíróságnak az ezen jogszabályhely megsértésére történő hivatkozás kapcsán csak azt kell vizsgálnia, hogy az adott szerződés tartalmazza-e a jogszabályban megkövetelt tartalmi elemeket. Az, hogy a konkrét kikötések megfelelnek-e a jóhiszeműség és tisztesség követelményeinek, ebben a körben nem vizsgálható. Tévedett azonban akkor, amikor a Hpt.213. § (1) bekezdés d) pontjának értelmezése alapján úgy ítélte meg, hogy az első fokú bíróság túllépett ezen a vizsgálati körön, és ténylegesen a szerződési kikötések tisztességes voltát vizsgálva, téves ténybeli és jogbeli következtetésekre jutott.

A Hpt. 213. § (1) bekezdés d) pontja a lakossági és kölcsön szerződések esetében úgy rendelkezett, hogy semmis az a fogyasztási, lakossági kölcsönszerződés amelyik „nem tartalmazza azon feltételeknek illetőleg körülményeknek a részletes meghatározását, melyek esetében a hiteldíj megváltoztatható, vagy ha ez nem lehetséges, az erről szóló tájékoztatást. „

Az első fokú bíróság annak megállapításakor, hogy mi minősülhet a feltételek részletes meghatározásának, az Alaptörvény 28. cikke rendelkezésével összhangban helyesen indult ki a jogszabályi rendelkezés céljából, és állapította meg, hogy az a fogyasztók védelme volt. Ezt alátámasztja, hogy e rendelkezéseket a jogalkotó a Hpt. XXIX. fejezetében a fogyasztóvédelem címszó alatt helyezte el, és az ezen jogszabályhelyhez fűzött miniszteri indokolás szerint „A Javaslát előírja továbbá a hitel egyéb feltételeiről való tájékoztatási kötelezettséget azzal, hogy részletesen felsorolja azokat az információkat, amelyeket a kölcsönszerződésnek minimálisan az ügyfél érdekében tartalmaznia kell...„ Azaz ennek az előírásnak az a célja, hogy a szerződés egyoldalú módosításához a szerződés aláírásával hozzájáruló fogyasztó előzetesen felmérhesse a szerződéskötés következményeit, és utólagosan kontrollálhatóvá tegye számára a szerződés végrehajtott módosításait.

Mindebből pedig az következik, hogy a kölcsönszerződés akkor felel meg a feltételek részletes meghatározása követelményének, ha a szerződés a fogyasztó számára is egyértelműen és konkrétan meghatározza azokat a körülményeket, melyek az egyoldalú szerződésmódosításra alapot adnak, és képet kap arról is, hogy ezek a kötelezettségeit milyen mértékben emelhetik. Nem felel meg tehát a szerződés ezen minimális tartalmi követelményeknek, ha a pénzügyintézet a feltételeket a fogyasztó számára semmilyen érdemi információt nem adó, általános jelleggel jelöli meg, és semmilyen iránymutatást sem ad a módosulás lehetséges mértéke tekintetében sem.

Az első fokú bíróság tehát akkor, amikor a létrejött szerződés III.3. és VIII.12. pontját abból a szempontból vizsgálta, hogy azok mennyiben felelnek meg e követelményeknek, jogszerűen járt el, és ennek eredményeként helytálló ténybeli és jogbeli következtetésre jutott.

Nem mond ellent az első fokú bíróság ezen értelmezése a Hpt. 210. § (3) bekezdésében foglalt a szerződéskötés időpontjában foglalt rendelkezéseknek.

A Hpt. 210. § (2) - (3) bekezdése a pénzügyi intézetek által kötött pénzügyi és kiegészítő pénzügyi szolgáltatásra irányuló szerződések vonatkozásában írja elő, hogy e szerződéseknek egyértelműen meg kell határozni a kamatot, díjat és minden egyéb költséget vagy feltételt, ideértve a késedelmes teljesítés jogkövetkezményeit is. S ezeket vagy egyéb szerződési feltételt csak akkor lehet egyoldalúan módosítani, ha a szerződés ezt - külön pontban- a pénzügyi intézmény számára meghatározott feltételek illetve körülmények esetére egyértelműen lehetővé teszik. E jogszabályhelyek a szerződés tartalmára vonatkozóan azonban további kötelező előírást nem tartalmaznak. Ezek megsértése esetére jogkövetkezményt nem határoz meg, ezért eltérő jogszabályi rendelkezés hiányában ezek megsértésének jogkövetkezményeit a Ptk. 239. § (1) bekezdése alapján kell levonni.

A Hpt. 213. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezések azonban ehhez képest egy szűkebb szerződési körre, a pénzügyi intézetek által kötött fogyasztási, lakossági kölcsönszerződésekre vonatkoznak, és e szerződésekre a pénzügyi intézet által az egyéb pénzügyi és kiegészítő pénzügyi szolgáltatásra kötött szerződésekre vonatkozó szabályoknál szigorúbb tartalmi előírásokat tartalmaznak, és ezek megsértéséhez a jogalkotó szigorúbb szankciót, a teljes szerződés megdőlését fűzte.

A Ptk.210. § (3) bekezdését érintő későbbi – alperes által sem vitatottan fogyasztóvédelmi célú- módosítások, éppen az első fokú bíróság azon jogértelmezését támasztják alá, hogy a fogyasztókkal kötött szerződések esetén a jogalkotó alapvető követelménynek itéli a fogyasztó számára hátrányos egyoldalú szerződésmódosítások okainak és mértékének egyértelmű és konkrét meghatározását, és a jogszabályi módosításokkal ezen korábban is érvényesülő elvárást egyértelműsítve.

Az a tény, hogy a jogalkotó ezen előírásokat a korábbi szabályozás fenti dogmatikai rendjét megbontva a Hpt. 210. §-ban rendezte el, ugyanakkor nem tisztázta ezen rendelkezéseknek a Hpt. 213. § (1) bekezdés d.) pontjához való viszonyát, a jelen jogvitában az első fokú bíróság jogértelmezésének helyességét, és a jelen szerződés perbeli megítélését nem érinti. Kétségtelen tény, hogy a módosítások hatályba lépését követően kötött szerződések esetén ez jogbizonytalanságot okoz.

A szerződéskötést követően hatályba lépő 275/2010. (XII.15) Korm. rendelet kapcsán a másodfokú bíróság csak megjegyzi, hogy szemben az alperes álláspontjával, az 1.§ (1) bekezdésében meghatározott okokat és az egyoldalú szerződésmódosítás feltételeit és a módosítás mértékét a 1. § (2) (3) bekezdéseiben részletezi. E jogszabályban megállapított okok a jelen szerződés III.3. pontjának részletezettségét meghaladják.

A sikertelenül fellebbező alperest a másodfokú bíróság a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperes javára a 32/2003. (VIII.22) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, (5) bekezdése alapján a 6.800.000 Ft perérték 2,5% + áfa = 215,900 Ft ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltség megfizetésére.

Budapest, 2013. november 22. napján

dr. Szecskóné dr. Kiss Adrienn s.k.,
a tanács elnöke

Gubacsiné dr. Tamás Andrea s.k.,
előadó bíró

dr. Schöner Nóra Enikő s.k
bíró

a kiadmány hitelül:

§

